

PLAHTA PREKO GLAVE

DORTA JAGIĆ

SADRŽAJ

POZIV NA RUČAK	1
Pitala me što je ljubav	2
Poziv na ručak	3
Riječ, dvije o čudnovatom krckanju	4
Cargo dvadesettrogodišnjeg putničkog broda	5
Ostao je samo svileni šal	6
Da li si ti ili moraš biti	7
Obavijest	8
Preljubavno pismo	9
Samo je jedna mama	10
Zašto jednostavno kad	11
Protuotrujmo me, Shakespeare II.	12
Bračna ponuda	13
Jutarnji poklon ljubljenom	14
Oj, gotiko, šećeru	15
Naopaka pjesma	16
 SAMO MALO, DA TE KAŽEM	 17
Plahta preko glave	18

E, ne mere, Mortimere	19
Između dva slobodna pada	20
Ljeti dolaze	21
Muškolovolovka	22
Pjesma o vječnosti	23
Šećerna navodnica	24
Kuća bez ulaza	25
Kraj bez krajolika	26
Dozivanje	27
Pjesma čistača spomenika	28
Kotači	29
Još bubanj gori	30
Bolje ne može	31
paralele	32
Bijeg iz sna s duplim dnom	33
Najbolji čovjekov čovjek	34
 PASCALOVO KLAĐENJE	 35
Okrenula sam se	36
Praška metamorfoza	37
24.000 ždralova	38

Pitanje snage	39
1988.	40
Prevara	41
Ne tako davno iz utrobe zmaja	42
Muk iz cikle ili Ima li života prije smrti	43
Peti zid	44
Mala noćna glad	45
Nadrogirani stol	46
Rat u tramvaju broj 11	47
U Spoon Riveru gospodina Mastersa	48
Vrat će moj ipak preskočiti ljeto ko cirkuski tigar	49
Krastice za trganje	50
Vidi, L. mi ne da spavati	51
Dance macabre	52
Odgadanje	53
Pascalovo kladenje	54
Moćno pero	55
O autorici	56
Impresum	57

POZIV NA RUČAK

PITALA ME ŠTO JE LJUBAV

u omotnici tijela

sama

na adresu beskraja

odgovor utisni

POZIV NA RUČAK

dođi danas na ručak
ne brini, znam da ti treba vjere
ja ću postaviti zid na travi
ispred njega naložiti vatru
od starih rascijepanih vrata

kako bi to svečano bilo
gledao bi tik uz mene kako se
bez šarki rasplinju u zinulo nebo
i plakali bi filandendroni
ponapijali bi se mravi
i ti bi načas sa svecima jeo

dođi danas na ručak
čuda neće biti bez tebe
ima stvarno na livadi svega, a
vrata su nam ostavila
dvije zlatne kvake za gozbu
u prsima mi tek rastaljene
čekaju sočne

dođi danas na ručak
vidjet ćeš, samo ti treba vjere
one će bez pritisaka ruku
otajstvenim mehanizmom
zatvarati i otvarati
tebe u mene
mene u tebe

dođi još danas na ručak
sad je čas, već
sutra će sve pojesti muhe

RIJEČ, DVIJE O ČUDNOVATOM KRCKANJU

u ormaru smo zaključani
oboje, uzimamo si mjeru
oni vani bi tako silno htjeli
izvaditi neko odijelo iz njega
iako nemaju pravog razloga za lomljenje prstiju
na krajevima peta šuljakaju
šapitanja i uzdahe
misle da se unutra ne čuje
svo to dokono nagađanje i klađenje
kao da je uokolo gomila krezubih djevice
a kad izađemo svježi i odjeveni
u kraljevske nove kostime
nitko se neće usuditi
naglas nas prepoznati
iz njihovih usta će se širiti
samo miris naftalina

CARGO DVADESETTROGODIŠNJEG PUTNIČKOG BRODA

kucnuo je čas da se odbaci suvišni teret
rekao je kapetan u meni
u mojim sljepoočnicama
nadigla se krljušt prozване ribe
ti, lijepi i odsad nepoznati
ne saginji glavu, zagrli me.
neka mi se kosti prosu iz tvog kofera
cijelim zacakljenim svijetom
te istanjene kosti uslijed mnogih obraćenja
posljednji put poljubi u vrat
zastri ću zrcala do zore, ne brini
dat ću ti znak na koji ćeš se podvući pod pazuhu
i osluškujući svoju pumpu shvatiti me.
na kraju, popričat ćemo o svjetlima Atene
i kako je nužno da s tobom
odlazi neomeđen dio mene
kucnuo je čas
lusteri sladunjavo zveckaju
toneš,
a nisam ti nadjenula ime
možda – Šafranov Kamen

OSTAO JE SAMO SVILENI ŠAL

ispijali smo ruski čaj. šutio si
ja sam pričala nakićenim prstima
razmatala i pućila usne kao sag.
vani je bila zapara. letjele su ličinke.
na podu se sat igrao ispuhanim balonima
iz mojih rečenica, ja sam pričala,
pričala sam, o bože *pre*pričala.
odjednom si se nadvio nad stol kao učitelj
i pljuvačkom mi otro iscertane obrve.
kora šipka u tanjuru je prsnula
nastao je mrak u cijeloj zemlji
sve sam shvatila i zašutjela,
o bože, kako sam tada ušutjela.
istina je počela od lica, brišući detalje.
kad je završila u meni, rekao si nešto prigodno
stao svečano do najšireg prozora
kroz koji sam izašla blaga svjetlosna.
izgubila sam površnost, mama
o kako je puknula baš se raspala.
slobodna sam jer sam se zavoljela.

na stolici je ostao samo svileni šal
kao na plahti ona mrlja krvavo-ljubavna.

DA LI SI TI ILI MORAŠ BITI

dok je nitko ne gleda i Sfinga se okrenula
i počela po stražnjici gore na krovu našeg kućerka
a četiri djevojčice popuše travu u krugu kad su se umorile
sviranja
čarobnih lira u podrumu posebno utamnjenom za sibile
sa balkona sve ih je kontrolirala moja majka s janjetom u krilu
ona ih pita da li si ti pravi čovjek za mene
hej, stvarno da li si ti onaj kojeg sam tek kanila čekati?
znam, ptičice koje smo držali svetima požurivale su našu čežnju
od početka,
a onda su se iznervirane obrušile na crve... hm
ipak je mama prvi put izvadila iz ušitka na prsima
sve moje poljupce od začeca, za tebe
one najljepše još čuva u ustima ispod jezika
da li si ti onaj kojeg žeda duša kćerke njene, pitaju sibile
da li si ti taj pita Sfinga nekog pijanca ispred našeg dućana
da li si ti ili ti ili ti odzvanjaju satelitski tanjuri u Hrvatskoj
i u dijaspori
da li si ti ili ti ili ti – ma znam odgovor i zato pjevam u kadi
bezbrižno:
dok sam bila mala dorta ja
sanjala sam da sam šest priča o razbijenom ogledalu
i svakoj si baš ti skinuo loš naslov: *ne može se*
privezati vjetar
za vjetrenjaču, ali ja ga moram.

OBAVIJEST

već godinama slomljenih noktiju medvjedica i ja kuhamo med između tebe i mene. obje se nervozno koprcamo dok pušemo i miješamo, nismo elegantne ko tvoj aristokratski način okupacije. nakon toliko vremena nade koju si stvorio pa se izmaknuo, kroz prozor nam ulijeću muhe delegatice iz tvog sela. vele da su došle dokazati nastajanje vakuuma u medu.

mi im uplašene dajemo crne plahte i crne krede, ali njihova ura ipak otkucava ime one koja ti je poderala vrijeme s leđa da nisi ni primijetio sve dok ti to ljubavnik (dale su mi njegov foto-robot) nije šapnuo vodeći te za ruku Platonu. sat telegrafski otkucava moje malo ime.

pitala sam ih zašto, zašto, zašto i može li se to ikako promijeniti. muhe su i to čuđenje zabilježile u notes, ravnodušne kao autobus. iz mojih gležnjeva skupljaju se olujni oblaci i puše jugo iz lustera (biće da je pomalo lijepo bez tvojih hladnih boja i mirisa)

u sumrak pospane muhe skinuše pernata krila i špilom golih istina zaigraše pasijans. na kraju zapjevaše na ikavici sve tvoje melodične razloge za filozofsku mržnju prema meni. kad su ušutjele, med je već zagorio po latima tulipana... promijenila sam odluku, je si li sad sretan.

nisam više puhala tamo gdje je trebalo nego u zidove, spontano i vedro znajući što je ispravno. muhe su pljeskale, skakale po plahtama i ispaljivale metke u cvijeće.

medvjedica je uspravila razmažena leđa i otišla nekom novosmrtnije zaljubljenom, dakle vama.

šta ćeš, njene su oči davno oslijepile na hormonima.

ljubav je slijepa samo u pričama i mraku, pročitale su svečano muhice sa krilaca svojih. (draga moja, djedo razum je kupio kompas za tebe.)

ljubav nije slijepa, ona samo žmiri
pod jakim svjetlom iz same sebe.

PRELJUBAVNO PISMO

mljackam i pljackam slova
gužvam papir u lijevoj ruci
u drugoj gnjeckam srce
koje sam našla u post scriptumu
zalijepljeno nalijepljeno
kao isisanu žvaku
napinju mi se mišići podlaktice
gledam se u prozorskom staklu
moje ruke smrde, nisu one krive
vidim to u staklu
na plosnatu ravnodušnost

SAMO JE JEDNA MAMA

pedeset dana i noći i noći
iz mojih punih očiju
kapao je svijet
praskav i nebesan
u lavor tvog lica
ko infuzija osmijeha

tvoja se majčica
uplela jer je maternički patila

lišce si izvrnuo
u plitki ali skupocjeni pupak
pun društvenih obećanja
one koju je mamička voljela

i majka te se
i bajka te se latila

usta si uposlio
ružičastom žvakom ljubavi
i dobio peticu od psihijatra
sa grane treće palme
na otoku sreće

idi i spavaj mirno
ja sam ga potplatila

ZAŠTO JEDNOSTAVNO KAD

ne moram jahati
prostranim putem.
upuzavam u limenu usku cijev
zabavno je.
u lijevoj mi ruci sebe
puši cigareta, drugom navlačim
svog debelog konja unutra.
odglumim u pola minute
kako mi je žao što mu je prolaz
preuzak, ali ne vraćam se na pola
puta i mnogo lijepih pozdrava...
na moje razočaranje nadalje
se ništa ne događa.
palim šibicu za drugu cigaretu
kratko obasja mrak:
KAKAV SAM JA TO KONJANIK?
hej, već je netko prije mene
sve što se ima reći
špangicom upisao u cijev.

PROTUOTRUJMO ME, SHAKESPEARE II.

(kako me samo grickaju...)

o, daj da toga nikad ne bude, istočni Shakespeare!

da stvarnija od sunca neka prolaznica kroz našu sobu

stvari prozor u trenutku kad razmakneš zastore

da bi mi fotografirao lice dok se mazite,

pa makar ona bila samo mačka.

ti onaj bolji Shakespeare, samo ne te ispiti ljubomore!

vjeruj mi, maslinasta tajna bi se trznula ispod jezika

klizavi kraci njeni provirili bi mi iz usta

i ja bih nakon toga pobjegla u rep sljepića, zanačvek.

iz njega si me i namamio u svoju sobu iako se taj stalno obnavlja

ne, ne ti onaj blaži Shakespeare, neka toga ne bude.

tako ti oklopa stidljive kornjače

i onaj stari me zbog nje... nešto najružnije

aj, zamrzio me.

ne, zadavio me.

oko gležnjeva mi gmižu maleni desdemoni i desdemone.

BRAČNA PONUDA

kuća je u kuću
ušla
skinula krov u predsoblju
i objesila ga o vješalicu
izula pragove
i odložila ih kraj peći
otvorila širom prozore i
ponudila svima u kući
novog neba i vjetra
izlijepila je zidove cvijećem
i tako ih srušila
namirisala sagove
mirisom mesa i voća
i na golim balkonima
kleknula

JUTARNJI POKLON LJUBLJENOM

jutros ti neću reći
samo ono: dobro jutro!
kao neki dragi gost.
ne. izletjet ću kroz
šest prozora istovremeno
ne bi li onesvijestila sunce
i donijela ti ga u ustima
kao kost.

OJ, GOTIKO, ŠEĆERU

šutni me nožicom baršunastom
u udobno dvadesetstolječko dupe
da osjetim da sam ti skrivila
i kad ti kažem da mi nedostaješ
da li te poznajem
slobodno mi pljucni u lice studentice
koja sjedi za kompjutorima i sluša
iz njih jake srednjovjekovne pjesmice
ošamari me usred sveg ovog minimalizma
i ostavi me nakratko da te nježno opsujem
oj, gotiko, šećeru
nazovi me u šest na meku si čizmicu
i razumi me više, simpatijo moja
ti vertikalna škarpino
ti svijetla vještice
uobraženo sjaš vitrajnim očima
iz slavnih davnina. a
ja žmirim stiješnjena između
mesinga i mramora
sanjam ti brojne kamene bokove
u koje su zazidane molitve
da li me to uši varaju ili si rekla:
aha, pa šta?

ako se ne uspraviš zdrmat ću te maljem
zato ti je moja ljubav nešto naopako
s rakursom ti nešto nije kako treba
hodočašća riječi uporno ti šaljem

ko pet vječnosti prije
da ti se srce zabilježi na moje
moja usna je mramor htijenja
rastaće se u ono što nije
tvoja usna negdje puna soka

ti si moja vilovitost trena
i gola svjetlost u krtičnjaku
u papir daljine zavijena sjena
ti si moja naopaka pjesma

NAOPAKA PJESMA

SAMO MALO, DA TE KAŽEM

PLAHTA PREKO GLAVE

ležiš šutljiv pokraj mene
ne znam kako sebi
meni smrdiš na križaljke
i financijske probleme,
i dokle ću ja govorit?

ležiš, sporo kližeš ispod mene
mene neželjene
opet si sav siv, čovječe, ta
dokle ću ja govorit?

ležiš mrtav pijan pokraj mene
pokraj, a ne onkraj
i još pišeš narodne pjesme
dok ja mrtva ležim, čuj,
dokle ću ja govorit?

ležiš debel, hladan pokraj mene
mene zbog tebe, jao, satrvene
nisi skopčao ni pola posto o dužnostima,
kakav si bio živ
takav si i mrtav osto, i
dokle ću ja govorit?

E, NE MERE, MORTIMERE

otkad smo u braku,
dragi Mortimere,
mesom i krvlju krasnom
proglašavaš me noću
kontesom beskvasnom
odviše nemasnom
bestrasnom i
histerično preglasnom

dragi Mortimere
pa meni se ne sexa,
meni se suđe pere,
tako mi vjere!

uostalom,
nisi mi ni vjeran,
bludnik si bez mjere
pa ne mere Mortimere,
iz dvije zdjele da se
krompir ždere!

IZMEĐU DVA SLOBODNA PADA

kiša tapka po
karoseriji gradskog autobusa
natrpanog ljudima.
samo je jedan čovjek u njemu.
kiša pada, vježba se
sva je u svojoj istini
pa ne vidi da je zamka, mamac, čarka
nekome autobus je pun
samo je jedan čovjek u njemu
ja ga iz kiše vidim. čovjek je za me rekao
takav je uvijek položaj sažaljivog promatrača
pun kiselkastog mirisa jeftinih crnih kišobrana
siromaštva koje hrabre obje Picassove debele plave trepavice
rekoh čovjeku da je prva jesen svijeta u autobusu
pucaju rukohvati od nagona za padom, zar ne
jesenjine. pa je.
čovjek iz autobusa je odlučio pomisliti opravdanje
da je vani možda smak svijeta
otpio je malo od bake ove kiše ispod kaputa.
eto, kiša otpada s neba, rekao je za nju
ona je vrijedni ostatak od nepotrebnog.
autobus se kotrlja prepun
i nema nikoga osim kaputa obučenog u čovjeka.
sporo se kotrlja niz prepunu prazninu svijeta
čovjek je za prazninu tri puta u sebi rekao
u njoj može biti bilo što i zato ničeg nema.
i nije sišao na stanici. ni na prvoj, ni na drugoj ni petoj
jer je na njima možda već nečiji početak.
kiša pada i ne procjenjuje visinu
pomislila je kiša u sebi:
oO, da sam kiša

LJETI DOLAZE

ljeti dolaze u golišavim hordama
s kontinentalnim podočnjacima
i gumenim čepovima na čelu

prvo zaglave more između nogu
stegnu zube i lica u nasrtljivi grč

zatim otvore more zahrđalim
otvaračem za konzerve
urone s familijom unutra i dvije tri kamere

kad je ljeto gotovo
udobno se smjeste u vlastitu šaku
i čvrsto je stisnu s palcem
između srednjaka i kažiprsta

MUŠKOLOVOLOVKA

*na ovu me didaktičku pjesan prisililo
maštanje mnogobrojne djevojčadi*

gđica Alfa: ali, osim te silne love koju ima
on je tako pametan,
on je tako nježan,
on je tako dobar,
on je tako pažljiv,
on je takav majstor,
on samo mene ima...

gđa Beta: ali, dušo kad shvati u kakvoj je klopci

on će te poljubiti
on će te počešljati
on će te posjesti
on će pripaliti svijeće i pustiti glazbu
pa će ti privezati Tantalov povež preko usta

i vi će te jesti njegov novac

PJESMA O VJEČNOSTI

susjeda je jutros zašla k nama
i rekla: sjest ću na trenutak

ŠEĆERNA NAVODNICA

šeće zagrebačkim ulicama

i šeće zagrebačkim ulicama

i šeće zagrebačkim ulicama

i šeće zagrebačkim ulicama

i šeće zagrebačkim ulicama

i šeće li šeće svim tim ulicama

umjesto pod nebom

sva pod navodnicima

KUĆA BEZ ULAZA

sam

još u toj kući.

mesnata sam sablast

metar na metar

kvadratni vjetar

a tobože čovjek

sam

u toj kući bez ulaza.

tišinom kojoj je istekao rok

trujem dan

sam

u toj čudnoj kući.

znam!

sjedim slijep na slapu

pa

ta kuća ja sam sâm.

KRAJ BEZ KRAJOLIKA

on osjeća pod prstima nesreću
njene dramatične obline natiču

od toplog osjećaja kraja
vrat mu je postao zvijezda

četiri elementa se natječu

uglati svećenikovi prsti uljem
na njegovom oblom čelu slikaju
sakramentalni znak

na tren on postaje antilopa
zatočena u nečije hladne pocinčane oči

papcima grebe po zaključanim kapcima

mokrom ravnicom plafona
kližu se strvine divnih tajni

to su dvadeset i dva sunca
ognjena od
ošamućena krugom

umjesto lampe svako od njih gori

on gladi pod prstima nesreću
promatra tu moćnu kemiju praznine
ostali su u sobi sami kad ga je

zajašila poljupcem i podbola ka kraju

šapnula je zadovoljno:
prilično mlad pjesnik.

DOZIVANJE

oko sebe gledam samo
svoje istjerane oči

tu beskrajnu noć
u vašoj ograđenoj noći

kao napukla čaša u čaši

u vašoj odskočnoj ljubičastoj noći
igraju se zlatno i bjelina
razbijajući se o moje oči bez moći

(da li možda čujete tu buku)

vama je često svejedno
što svijet tako napeto blješti
i ja vas tad na tren ugledam

dopustite mi da dozivam glasno
gusto crveno, žuto i modro

dok se oko sebe zagledajući
kao gušter u samoći
zavlačim pod svoje ukopane oči

PJESMA ČISTAČA SPOMENIKA

biste li bili biste?

biste li bili brončane biste?

biste li bili mramorne biste?

čujte me slavljubivi:

možda je bolje da niste!

same se biste od neukih

golubova neuspješno čiste...

KOTAČI

motus vita est

kotači brzi
drugovi koji se za
prostor bore

motus vita est

naši kotači
svjetlosni gumene
narančine kore

motus vita est

kotači
u transu voze
nas na more

motus vita est

kotači
dajte nam ih krilate
kroz ušicu igle
nek jurnu s nama
gore

JOŠ BUBANJ GORI

ostavljeni stranče,
izbriši iz svih meta
crno polje i zapleši s nama
još bubanj gori i pucketa
za sve one koji vole povratke
cokni barokno jezikom u nebo
i vikni: eppur si muove!
odlijepi se od visoko od svih *ali*
tisuće kilometara nek prođe tvoja kosa zrakom
snovi neka ti budu jedini udžbenici
jedina štafeta
još bubanj gori i pucketa
za ples života, eh
stranče, nestranče
izuj se, opsuj u sandalu smrti
i ne obuvaj je više
radosni ples te ovdje čeka
sav na iglicama
zamisli, borovine

BOLJE NE MOŽE

manikirajući nokte rekla mu je
domaćica svijeta
stojiš predugo na vratima
uđi
uđi
hladno je vani
ovdje ima dovoljno
licemjernih ljudi
udaraju u ksilofone
pjevaju i čekaju -
tip top tlapnja hlop
tip top tlapnja hlop
daj uđi
uđi
ima dovoljno meda u njima
brašno je razasuto zrakom
da se ne slijepe
šećer toliko iz njih curi
ha čuj
izbost će te sve te lude pčele
svaka je skrivena i
svečano šuti
tko ti je kriv
što si samo medvjed

PARALELE

OD SMRTI JE GORA

SAMO ravnodušnost

OSJEĆAJ JE NEUGODNO isti

PARALELA NA ZADANI pravac

BIJEG IZ SNA S DUPLIM DNOM

Anamariji

seko, to je bio samo san
putnici u lanenim odijelima
nikud te ne odvode
postavio je dan
četiri bezvremena bića
oko kuće
i stari su ljudi jutros
mirno kutijice s nakitom
spremili pod tvoj jastuk
kao i prije
seko, to je bio samo san
bijeli putnici u lanenim odijelima
nikud te ne odvode
a sad, molim te
skoči do telefonske govornice
i probudi me blagim glasom
čut ćeš da ću ti se obradovati
i sve će zlo stati
putnik u lanenom odijelu
se smije
treba mu duže da shvati

NAJBOLJI ČOVJEKOV ČOVJEK

je

jedan nevidljiv dio

sovinog kostura

samospoznaja

PASCALOVO KLAĐENJE

OKRENULA SAM SE

ne vidim te, ne skrivaj se iza mene
tko si i što imaš, odgovori glasno

kad mi vodiš kist po akvarel papiru
svojom osakaćenom rukom, on ne pušta boje
osjećam da nemaš ni prsa ni leđa
tko si ti i što imaš, pokaži se

često gledam raširenih zjena
svoja zakovana stopala
dok me usmjeravaš prema zidu
ti, koji imaš povež preko očiju
kaži tko si i što hoćeš

izgovaram li svoje najdublje misli
ti mi izobličuješ i pojačavaš glas
gasiš ga i pališ za tonskim pultom
osjećam da nemaš ni grkljan ni srce
tko si ti i što imaš, objasni se

kad skupim hrabrost da se okrenem
i zgrabim te, već ćeš oblikom nestati
kao čaša slijepljena od šećera kad uliješ vodu
a što drugo kad si samo strah,
imaš samo znoj, i bojiš se, bojiš se,
bojiš se, bojiš se, bojiš se, BOJIŠ se!

PRAŠKA METAMORFOZA

ta djevojka je opet zaspala
na mom krevetu obučena
s mojim praškim cipelama ispod glave
i slomljenim vratom prema zidu
a ja moram poći van
ne mogu saznati odakle dolazi
po njenoj dugoj crnoj kosi
i slomljenim naočalama tigrastih
okvira možda bi mogle biti prijateljice
ili sestre ili
kad zaustavim dah i nađem
pravi kut kraj prozora
volim promatrati njeno srce
veliki laki lampion kako se diže
ispod papirnatog grudnjaka
sve ostalo u njoj tone
mirom teških stvari
izgleda mi uvijek kao da je
upravo osjetila da je gledam
i tražim uzduž njenog tijela
sve svoje drage uspomene
glupo sam uporna
i ona to zna jer mi je nedavno
na noćnom ormariću ostavila
samo oči na nasljedni poklon

24.000 ŽDRALOVA

danas imam dvadeset i četiri godine
i današnji dan ima dvadeset i četiri sata
priveo se kraju prvi ophod mog
života oko samog sebe
kao i planet mi zemlja
opet sam na istom mjestu
sasvim starom, sasvim novom
recimo: petite mort

PITANJE SNAGE

vratima tras!

da bih mogla ostvariti svoju želju iz djetinjstva
naime, da upoznam sve ljude koji su živjeli , koji žive i koji će živjeti
moram vas svašta čudnog zamoliti. dakle
ako ste me ikad pogledali u majke mojih očiju iza očiju, a jeste
dužni ste mi vratiti svaku moju kosu koju ste izabrali za se
inače... inače ću napisati sve preostale pjesme svijeta a vama neće
ostati ni jedna za smišljanje
sad sam ćelava skoro mi se vidi moj mozak Samsona.
ne morate svi, za početak samo par vas vlas po vlas
nalijepite na bijelo slikarsko platno ako vas je stid očitosti
da ste uzeli bez uzvišenije potrebe
možete njima i napuniti rezonantne kutije da vas nitko ne čuje
kad vas upita kud će te tako sami i bez knjiga pod miškom
možete je položiti u nabore novčanika pa kod mene kupiti za njih
smokvino lišće na kojem piše "svjetlost je Božja sjena"
ili neke ideje što ste htjeli biti kad narastete i lupite glavom.
a ako vas je strah za onog koji će ići prvi
i biti mrav izviđač, ne brinite
sama sebi moram vratiti čuperak.
poveći čuperak.
čuperčinu, velim.

1988.

jednoj laži punoj istine

u državi punoj pripremljenih kovčega
nismo htjele igrati uspravne bjegunce.
sjećaš se rekla si svi su oni albino.
sjele smo jedna do druge kao do
svega što nam je dovoljno
za mekani stol s urezanim imenima
naših slavnih predaka. mi, bez patetičnog
imena prekrile smo ga plavim stolnjakom što svijetli u mraku
a jutrom se baca siromašnim zmajevima.
namočile smo prste u diva zaspalog u čaši
i pomagale da prorade njegove čarolije.
sjećaš se rekla si on je sve što nam ostaje,
u državi pripremljenih kovčega
i tako nešto dosta je.

PREVARA

sjela sam u obruč
i odmah pomislila
da sam kugla

na rubovima sam pustila
pjenu i odmah pomislila
da sam krigla

obrubila sam svoj svijet
i odmah pomislila
da sam kragla

obmanuo me vlastiti
obrambeni stroj

ja sam nestala
bez traga

NE TAKO DAVNO IZ UTROBE ZMAJA

svi ste ih sreli svi ste ih sreli ste ih sreli
to su oni to su oni to su to oni
što se ni pepelom ni uljem
ne daju otkinuti od prvoposuđenog sna
a meni su se činili tako djetinje svježi što su si

izjeli stopala
jer se boje svakog raskršća i svake kosine
a meni se činilo da je baš hrabro
glumiti sebesvjesno našminkano stablo što se

prave sretnima
u religiji da je više uvijek manje
od najmanjeg, da sve je okrenuta nula
a meni se činilo da se nadilaze
kao vlastita suptilna isparenja što vam se

svima *čine*
i ja bih vam njih pokazala, ne bi ovo ni pričala
da imam dvoranu veliku kao svijet i
istu toliku kutiju za dijapozitive

MUK IZ CIKLE ILI IMA LI ŽIVOTA PRIJE SMRTI

u glavi mi se sudaraju
njihovi nespojeni nosevi, zubi, nokti, kose
dok razmišljam o njima i svijam žlicu
punu crvene sočne cikle pogledom
kao Uri Geller
naravno da ću su sad na papiru
objasniti život pomoću slike
crtam sobu s mnogo ljudi
kroz jednu šutnju sam ušla u nju
provukla kosti kroz kroz riječi
koje ću odložiti na izlasku kroz drugu šutnju
tako i vi i ja, bez mnogo trenja
tu negdje, iz zidova sobe
bezbroy djevojčica je bacalo bumerang
u rastvorene maternice, ali cilj ih nije
ni htio, ni trebao ni čekao
sad na nekoj zvijezdi ispod crte
pod zgužvanim brodićem od starih novina
glođu svoje odsječene pletenice
ponekad sanjaju svoj kliktaj
prhne li iz nečije čiste molitve
naprimjer, Gospodine smiluj se
njihovim plavim mašnicama

promatram žlicu po kojoj se cijedi sok kao krv
kao pitanje, kao odgovor –
zar zbog malo vlažne i sočne... *cikle*?

PETI ZID

moja soba ima i peti zid
koji voajerski bulji u mene
kroz prozor lišen zavjese, makar sive
i glupo je rose obojen ko Pink Panter
dok mi licemjerno zaklanja pogled u nebo,
makar sivo.

moja soba ko kokoš sjedi na sjeveru,
jer sve što je u njoj ima fobiju od juga
ovdje ionako kontinentalno sramežljivog...
veli, da me utješi, kako je to čeličenje,
pa pogledaj Snježnu Kraljicu!

moja soba ima vlažnu bolest
sa čirićima zelene i modre plijesni, i
dok spavam bezobrazno mi pod oči
oslikava vampirske podočnjake, iako
zna da imam eyes-korektor.

moja soba je grob za klaustrofobičare,
i kad joj to kažem, djetinjasto se đubrence
naljuti i zaprijeti narcistički da će se srušiti
pa ću morati na tavan, iako je on prozračan
i ima divan pogled na horizont.

MALA NOĆNA GLAD

jutrom on je beskonačan
a ja zapremam njegova dva metra.
noću kad je uštap
za kruženja očnih jabučica
pet koraka nad krevetom klizim kao
crna sfera na bijele zvjezdaste tufne.
demijurškim kažiprstom koji je prerastao nebo
stvaram od svemira tijesto za sobu.
dodajem tri kapi da Vincijevog uma
i pjevam mu židovske psalme
da od prasamoće svojih počela
ne zagori i umre dok tajno putuje
namamljen mojoj maloj sobi
gladnoj beskrajnih prostora.
i noćas sam nešto zeznula
jer sam se probudila.
jutrom on je beskonačan
a ja zapremam njegova dva metra

NADROGIRANI STOL

u našoj prepunoj kući
pod bijelom ravni stropa
jedna drvena ravan
svađe i klimave sloge
stoji mirno i kljuca
na četiri tanašne noge
šuti i mirno mantra
u položaju hatha joge
u kontrastu s nama
s dostojanstvom doge

u našoj prepunoj kući
iscrpljeni stol uzima droge

RAT U TRAMVAJU BROJ 11

rat u ratu, seosko
-građanski rat u plavom tramvaju za Dubravu.
druge mi nema nego ući da na vrijeme stignem
a možda i sretnem čovjeka svog života
baš u trećem vagonu. tek smo krenuli a
neka sijeda glava neobično grleno viče u nježno uho
djevojke koja sjedi i bezbrižno sluša walkman.
tek na Selskoj čuje se komentar gužve u baritonu
- fuj, ko sardine. fali nam samo sjemeni ulje!
na to histeričan sopran – daj šutite, povratit ću!
začepili nam nosove zelje i sir iz kumičine torbe
ulili nam vitamine u krv, (pa to je zdravo gađenje)
kaj bi vi šteli, fina gospoda.
neki heavy metalac pjevuši dok bulji u uzdignuta prsa
zrelije gospođe izlakirane kose na puf,
tko zna o čemu dečko razmišlja... nije teško pogoditi
jer se ista okrenula i opalila mu pljusku.
netko je u blizini podrignuo i svi smo udahnuli
rasplinutu dušu češnjaka.
zgrbljen košarkaš do mene nervozno
gricka nokte, ima zube da ih melje... protivnike.
evo i šesta stanica, vrata se čupaju, idemo van!
šljakerska osebujna Čarapa ušetava preko reda
borim se laktovima za izlaz sva očarana, pokapana
ispsovana...
vruć je znoj kišio s mene na trotoar.
sjeti se, Frankopanska, da li sam ti ikad rekla
ono, volim te.

U SPOON RIVERU GOSPODINA MASTERSA

tog petka
našla sam se ostavljena
u knjižnici u centru grada
onoj koja u plavom prima i ranjavatelje
i ranjenike
prišla mi je jedna knjiga pjesama
na odjelu za američku književnost
pokraj Sylvie Plath i Walta Whitmana
s hrptom prema mojim očima
pisalo je: spoon river anthology
naslov se raširio kao paunov rep
ipak nešto kasnije
nakon pročitane sto i neke stranice
sakrivši od mene jata ravnodušja
zauvijek
između ostalih u knjizi je
i epitaf Lucinde Matlock, pjesnikove bake:
"što ja to čujem o bolu i umoru,
o bijesu, nezadovoljstvu i izgubljenoj nadi?
o izrođeni sinovi i kćeri,
život je za vas odviše silan –
treba ga osvojiti da bi smo ga voljeli."

VRAT ĆE MOJ IPAK PRESKOČITI LJETO KO CIRKUSKI TIGAR

ljetogroznima

i opet će se spikerski nametnuti ljeto u predgrađu
stuštit će se sa svojim sparnim idejama
prije nego udahnem zrak, zrak, kako lijepa riječ je zrak.
(uf, evo opet onaj osjećaj pred nesvjesticu krajem svibnja)
da li ću ispružiti ruku prema ovratniku najstranijeg prolaznika
ili ću poderati glas u tom trenutku - zna samo skuhan pas.
pod tlakom žutog letjet će mi naočale nisko nad cestom
a knjiga pod rukom pobacit će spontano sluzave listove
kad dobije viziju svog ljetnog nematerinstva
izgorjet će mi jedine cipele kad posljednji pušač
mrtav baci čik na razliveni benzin
kojim će se pomokriti ljeto a već mu je mjehur pun
ni moji najdraži neće moći ćaskati sa mnom
da ne padnem u djevičansku nesvijest
trbusi će im biti puni crvene prašine iz otprte ciglane na nebu
cijelo vrijeme će podrigivati rumene oblačiće u eter
dok se ne očiste a moraju nekako disat...
na svu sreću,
nitko me neće spasiti od duboke nesvjestice!
u njenom ću kabinetu tiho razbijati režim ljeta
na bijelom pijesku u crvenom kaputu Vasilise premudre
strpljiva i blijeda ko dizana tijesta

KRASTICE ZA TRGANJE

nu kako polagano sklapaju i podižu kapke dok odlaze
i to baš svi kad je počela prednja strana proljeća
uskrš će a kako može biti zar ih nije polizala smrt za ušnu resicu kad su se ono
slatko i mazno nasmiješili nosevima prema izlazu zašto nitko nije pomislio
popijmo još ovo malo piva i popušimo koju cigaretu s vijencima narcisa oko glave i
zelenim maramama od svile hoću reći razlijepimo naše priče jednom za svagda
one bi ipak da žive izložene svaka svome mužjaku mraku.
medij konobar nas je sve izlanuo naglas:
nakon čega? nema u grudima grupa srca samo je jedno uleglo u klaku krvi
iz koje se udvara zvijezdama koje klasično istrajavaju u razdaljini.
pa smiri se. odoše odoše.
uskrš je pomno odlaze dobacuju mi kroz prozore vlakova kasete izvučene i
izgužvane vrpce
dok čekaju me kod kuće tuš i tišina puna napol sasušenih krastica za trganje
pitanje mog faksa za mene:
zašto je Franjo Asiški dobio želju za siromaštvom baš u proljeće

VIDI, L. MI NE DA SPAVATI

*pjesma tobožnjeg bijesa za
frulicu i orkestar*

zapalit ću L.
zapalit ću tu tajanstvenu lutku
i njen mistični zadatak
da me zapeče kad je ne želim
pripalit ću joj kosu od šećerne vune
i rastopiti lice sove koja bulji
zapalit ću tu alarmnu lutku
zapalit ću tu trbuhozborsku lutku
sa satom na obrazu i srcem na čelu
zapalit ću tu lutku punu citata
tu lutku mjerni instrument
s tisuće decimala na display-u
zapalit ću tu lutku nasred trga razuma
ne mogu je više slušati
kako mi u azbestnom odijelu mirno
ponavlja *iznutra*:
vrijeme je da se uštipneš za ruku
vrijeme je da se uštipneš za ruku
vrijeme je...

DANCE MACABRE

uronjena u staklene kugle
sa lažnim snijegom
naša tijela i smrti plešu uz funk
odnekud se čuje saksofon
gumeni patuljak pucketa prstima
tap, tap, tapatapatap
taj ples plešemo tako da
zaglavljani između plastičnih prečki
usiljeno pratimo korake
ljestava na navijanje
raskrečenih iznad nas

mrtvački ples plešemo uz funk
a opet mnogi žele misliti da onaj
netko što nateže opruge i izvrće
kuglu naopako
nikako nije protiv nas

ODGAĐANJE

tko zna koliko je puta pljeskom ruku
Bog zaustavio svijet i cijelu vječnost promatrao tu sleđenu krhkost,
ne bi li ublažio svoj gnjev nevoljenog, a onda kad bi se smirio
opet pljeskom ruku sve bi se nastavilo,
a da nitko ništa o tome nije znao
ni trebao znati.

PASCALOVO KLAĐENJE

nije prerano, dragi moji. ako hoćete
upišite to u službene formulare i traćajte.
odlućila sam se za putnika. da.
za dortu to je najbolje.
sad idem s užitkom spakirati stvari...
ponijet ću naušnice, haljine, bijelu zastavu,
jako uže, prazne kazete, kistove,
evanđelja, pavlove poslanice, vatu,
japansku ćudesnu školjku, šibice,
knjigu pjesama najdraće prijateljice, šampon,
tri drage fotografije i be vitamine.
oprat ću se i poćešljati, sportski obući
stati s torbom u ruci i kartom u zubima
pred izlazna vrata, puna svećanog nemira.
polazim možda još danas, a možda za pedeset godina.
ne, nisam pogrešno shvatila, besplatno je.
Zagreb – Jeruzalem.

MOĆNO PERO

Bože,
linijom svjesnom
splavi papira
i rijeke teme
iscrtaj me moćnim
perom

prolijevat se svijetom
više ne znam s
mjerom

Dorta Jagić

Rođena 1974. u Sinju. Osim poezije piše i objavljuje kratke priče, putopise, eseje i dramske tekstove. Uvrštena je u brojne domaće i strane pjesničke antologije, pojedini pjesnički ciklusi i priče prevedeni su na 20 stranih jezika. Osim pjesničke nagrade Goran za mlade pjesnike za rukopis *Plahta preko glave*, dobitnica je nagrade Balkan Grand Prize for Poetry 2007. na međunarodnom festivalu u Rumunjskoj te ugledne nagrade The European Poet of Freedom Award 2014. za knjigu pjesama *Kauč na trgu*, koju dodjeljuje poljski grad Gdanjsk. Vodi radionice kreativnog pisanja, prevodi s engleskog i njemačkog poeziju i prozu. Živi kao slobodna umjetnica u Zagrebu.

Objavila: *Plahta preko glave* (poezija, 1999, 2006), *Thamagochi mi je umro na rukama* (poezija, 2001), *Đavo i usidjelica* (poezija, 2003, 2006), *Kvadratura duge* (poezija, 2007, 2015), *Kičma* (proza, 2009, 2014), *Kauč na trgu* (poezija, 2011), *S tetovažom nisi sam* (proza, 2011) i *Mali rječnik biblijskih žena* (proza, 2013).

Biblioteka Online

knjiga 68

Dorta Jagić

PLAHTA PREKO GLAVE

© 2009 Dorta Jagić

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2009, 2015

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© Aleksej Stiop / Fotolia.com

ISBN 978-953-7669-08-9 (HTML)

ISBN 978-953-345-195-4 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-196-1 (PDF)

ISBN 978-953-345-197-8 (MOBI)

Prvo izdanje

SKUD Ivan Goran Kovačić, Zagreb, 1999.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

